
CRONICA DESCOPERIRILOR NUMISMATICE (IV)

Ana Boldureanu

Continuăm, ca și în cronicile noastre anterioare, să publicăm unele din descoperirile de tezaur sau de monede izolate ce au fost înregistrate pe parcursul anului 2009. Atunci când am avut posibilitatea, am controlat personal fiecare monedă în parte și am dat toate amănunțele de ordin tehnic ce ar putea reprezenta interes pentru cercetători. De asemenea, am inclus și unele descoperiri publicate în această perioadă, dar care n-au fost incluse în cronicile anterioare.

Descoperirile recente prezentate aici adaugă listei monedelor romane izolate din Republica Moldova încă opt emisiuni, variate atât din punct de vedere al nominalului, cât și cronologic. Seria lor începe cu trei *denari* emiși de împărații Antoninus Pius, Marcus Aurelius și Commodus, urmași fiind de două emisiuni de bronz. Prima dintre ele este un *follis* de la Galerius Maximianus, iar a doua nu este precizată. Semnalăm o *siliqua* bătută sub Costantius al II-lea, datată între 351-355, provenită din raionul Soroca și care completează seria acestor emisiuni descoperite în regiune. Am înregistrat și anul acesta monede romane de aur. Prima dintre ele este un *aureus* de la Diocletianus, emis la Antiochia în anul 286, descoperit la Baimaclia, raionul Căinari, iar a doua piesă, descoperită undeva în raionul Orhei, este de la Maximian Hercule (286-305), bătută la Cizic, datată la 288. Ambele emisiuni sunt perforate, ca și majoritatea pieselor de aur romane descoperite în regiune, demonstrând utilizarea lor în calitate de obiecte de podoabă.

Dintre emisiunile medievale semnalate în acest interval de timp menționăm câteva descoperiri provenite din raionul Călărași. Acestea sunt un tezaur, descoperit întâmplător în arătura proaspătă în luna octombrie 2009, alcătuit din emisiuni otomane de la Bayezid al II-lea (58 ex.), un *denar* unguresc de la Mathia Corvin (1458-1490) și doi *groși* moldovenesci bătuți de Ștefan cel Mare. Tezaurul reprezintă prima tezurizare de monede otomane și emisiuni moldovenesci de la Ștefan cel Mare descoperită în Moldova. Din aceeași arie, la o distanță de aproximativ 100 de metri de la locul

descoperirii tezaurului, au mai fost aflați doi *aspri* otomani de la Süleyman I și o emisiune poloneză de la Sigismund August. Pe suprafața amintită au mai fost observate mai multe fragmente ceramice, obiecte de podoabă, lacăte de metal și diferite unelte de muncă. Toate acestea presupun existența în acel loc a unei așezări medievale și urmează de a efectua în zonă niște sondaje arheologice.

De la Costești, raionul Ialoveni, am înregistrat din nou un lot important de monede, majoritatea dintre ele intrând în colecția Muzeului Național de Arheologie și Istorie a Moldovei. Menționăm printre acestea 22 de *dirhemi* emiși de Hoarda de Aur, 264 de emisiuni tătărești de cupru, dintre care 44 de tipul Costești-Gârla, un *groș* de Praga și o emisiune bulgărească de la Ioan Șișman.

De o importanță deosebită sunt și descoperirile provenite din împrejurimile localității Cosăuți, raionul Soroca. Din această zonă am notat mai multe monede din perioada secolelor XVI-XVIII. Menționăm o *acce* de la Ioan Vodă cel Viteaz, atestată pentru prima dată pe teritoriul dintre Nistru și Prut, un mic lot de monede poloneze din secolul al XVI-lea, un taler suedez emis la 1617 de regele Gustav Adolph și două monede din Danemarca de la Christian al IV-lea (1588-1648), atestate și ele prima oară în regiune, doi *reali* spanioli și câteva monede otomane din secolul al XVIII-lea.

A fost introdus în circuitul științific tezaurul descoperit la Parcani, raionul Soroca, în anul 1989. Tezaurul se află în colecția Muzeului de Istorie și Etnografie din Soroca și este alcătuit din 116 exemplare, reprezentând emisiuni europene din secolul al XVI-lea.

Au fost publicate 135 de monede provenite din situl medieval din preajma satului Tarasova, raionul Rezina, de care am amintit în Cronica II. Piesele au fost redată în catalog cu detalii și indicarea datelor tehnice, unele fiind și ilustrate.

Monedele înregistrate aduc completări esențiale la repertoriul tezaurilor, dar și al descoperirilor izo-

late provenite de pe teritoriul Republicii Moldova, unele emisiuni fiind atestate pentru prima dată.

Monede romane imperiale

1. *Baimaclia*, raionul Căinari. În vara anului 2009, Sergiu Luncaș a găsit în iazul din localitate, nu departe de mal, o monedă de aur perforată. Imperiul Roman, Diocletianus (284-305).

Aureus, Antiochia, 290.

Av: IMP C C VAL DIOCLETIANVS P F AVG

Bustul laureat, drapat și cuirasat al lui Diocletianus spre dreapta.

Rv: FATIS VICTRICIBVS; „Σ” în câmp; în exergă [SM]A.

Cele trei Parcae în picioare din față, ținându-se de mâini, figurile din dreapta privind la personajul central.

AV ↓ 5,05 g; 19,6×20,3 mm; perforată (fig. 1/1).

RIC V/2, 314.

Informație: Ana Boldureanu.

2. *Baxani*, raionul Soroca. Nu se cunoaște locul exact și condițiile de descoperire a monedei aduse la Muzeu spre identificare de către Arvintie Christian. Moneda fusese dată preotului din sat de către un enoriaș.

Imperiul Roman, Commodus (180-192), denar, 181.

AR ↑ 2,33g; 17,5×16, 8 mm (fig. 1/2).

RIC III, 368, nr. 17.

Informație: Ana Boldureanu.

3. *Corteni*, jud. Taraclia. Moneda a fost descoperită în anul 2001, în grădina cetățeanului V. Bankov din localitate. Piesa reprezintă un *follis*, Galerius Maximianus, Nicomedia, oficina 4.

Av.: IMP C GAL VAL MAXIMIANVS P F AVG

Rv.: GENIO AV-GUSTI CMH

În exergă SMNΔ

AE 7,1 g; 25×26 mm (fig. 1/3).

RIC VI 54 (Dec. 308 - Mai 310 p. Chr.) sau RIC VI 66 (Mai 310 - Mai 311 p. Chr.)

Informație: Sergiu Musteață.

4. *Hădărăuți*, raionul Ocnița. În vara anului 2009 ne-a fost adusă poza unui denar roman descoperit câțiva ani în urmă în localitate, păstrat în colecția unui profesor școlar.

Imperiul Roman, Antoninus Pius (138-161), denar; 145-161 (fig. 1/4).

RIC III, 43, nr. 137.

Informație: Ana Boldureanu.

5. *Ișnovăț*, raionul Criuleni. În vara anului 2009 la distanța de 1 km de sat, în câmp, a fost găsită o monedă romană de bronz, adusă la Muzeu de către Busuioc Dorin.

✓Æ 7,40 g; 24,1×24,9 mm (fig. 1/5).

Informație: Ana Boldureanu.

6. *Iorjnița*, com. Cosăuți, raionul Soroca. În pădurea dintre localitățile Cosăuți și Iorjnița, de lângă cetate provine o piesă care este probabil o imitație scitică după emisiunile din Baktria, regatul Indo-Greek (fig. 1/6)

↓ Æ (aurită) 2,54 g; 19,7 mm; perforată.

Informație: Ana Boldureanu.

7. *Leușeni*, raionul Telenești. Ca descoperită în localitate ne-a fost adusă spre determinare o monedă romană de argint.

Imperiul Roman. Marcus Aurelius (161-180), denar, toamna-decembrie 175.

AR ↑ 2,76 g; 18,7×18 mm (fig. 1/7).

RIC III, 239, nr. 329.

Informație: Ana Boldureanu și Iu. Caminschi.

8. *Orhei*, raion. În vara anului 2009 Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei a achiziționat o monedă romană de aur descoperită în raionul Orhei.

Imperiul Roman, Maximian Hercule (286-305).

Aureus, Cizicus, 288.

Av: MAXIMIANVSAVGVSTVS; cap laureat spre dreapta.

Rv: COS II; Maximian călare salutând cu mâna dreaptă.

AV ↑ x, xx g; 20 mm; perforată (fig. 1/8).

RIC V, 598.

Informație: Ana Boldureanu.

9. *Tătărești*, raionul Strășeni. În împrejurimile localității, în arătură a fost găsită o *siliqua* romană de argint.

Constantinopol

Av. D N CONSTAN-TIVS P F AVG

Rv. VOTIS / XXX / MVLTIS / XXXX; în cunună; în exergă C crenguță A

AR ✓ 3, 80 g; 20,1 mm (fig. 1/9).

RIC VIII, p. 456, nr. 102.

Informație: Ana Boldureanu.

Monede medievale și moderne

1. *Budești*, municipiul Chișinău. Moneda a fost descoperită de către Luca Ion în timpul lucrărilor agricole în grădina bunicului său în luna aprilie 2009.

Rusia, Pavel I (1796-1801), 5 kopeek.

Ecaterininburg

AE 18,19 g; 36,9 mm.

Informație: Ana Boldureanu.

2. *Călărași*, raion. În luna octombrie 2009, pe un teren agricol situat în apropiere de orașul Călărași, în arătura proaspătă, a fost descoperit un tezaur monetar. De pe o suprafață de cca patru metri pătrați au fost recuperate 61 de piese. Tezaurul se păstrează într-o colecție particulară din Chișinău.

IMPERIUL OTOMAN

Aspri

Mehmed al II-lea, a doua domnie (1451-1481):

Novar (1 ex.); Üsküp (1 ex.); Edirne (2 ex.).

Bayezid al II-lea ((1481-1512): Novar (19 ex.); Karatova (13 ex.); Üsküp (1 ex.); Bursa (1 ex.); Edirne (8 ex.); Kostantaniye (10 ex.); Atelier neprecizat (1 ex.).

MOLDOVA

Groși

Ștefan cel Mare (1457-1504) (2 ex.).

UNGARIA

Mathia Corvin (1458-1490) (1 ex.).

Boldureanu 2009, 22-23.

3. *Călărași*, raion. La distanța de cca 100 de metri de la locul descoperirii tezaurului menționat mai sus, au fost găsite alte trei monede medievale.

I. IMPERIUL OTOMAN

Aspri

Süleyman I (926-974 AH / 1520-1566)

Karatova

Av. Sultan / Süleyman /bin*şah/Selim han. Srećković 2003, A

Rv. Azze nasrühü be duri / Karatova / sene / 926. Srećković 2003, I

1. AR ↑ 0,55 g; 10,5 mm (fig. 1/10).

Üsküp

Av. Sultan / şah / Süleyman / şah /bin Selim. Srećković 2003, B1*b

Rv. Azze nasrühü be duri / Üsküp / sene / 926. Srećković 2003, I.

2. AR ↘ 0,52 g; 11,4×12,8 mm (fig.1/11).

Informație: Ana Boldureanu.

4. *Cosăuți*, raionul Soroca. În împrejurimile acestei localități au fost înregistrate mai multe descoperiri. Piese se află în colecții private din Chișinău.

I. IMPERIUL OTOMAN

Para

Ahmed III (1115-1143 AH / 1703-1730)

Kostantiniye

1. AR 0,41; 15,1 mm; perforată (fig. 1/12).

2. AR 0,52 g; 14,9 mm; perforată (fig. 1/13).

Mahmud I (1143-1168 AH / 1730-1754)

Kostantiniye

3. AR 0,34 g; 15,8 mm; dublu perforată (fig. 1/14).

Abdülhamid I (1187-1203 AH / 1774-1789)

Kostantiniye

4. AR 0,39 g; 15,8 mm; an 1 (fig. 1/15).

5. AR 0,33 g; 15,1 mm; perforată; an 14 (fig. 1/16).

Mısır

6. AR 0,40; 14 mm; an 1 (fig. 1/17).

II. POLONIA

Ștefan Bathory (1576-1586)

Coroana

Solidus

1. AR ✓ 0,84 g; 18,1 mm, 1585 (fig. 1/18).

Sigismund III (1587-1632)

6 groși

Coroana

2. AR 2,99 g; 29,9 mm, 1596 (fig. 1/19).

3 groși

Riga, 1594; perforată.

3. AR → 2,19 g; 21,9 mm; perforată (fig. 1/20).

11/2 groși

Coroana

4. AR ↓ 1,78 g; 20,2 mm; perforată, 1617 (fig. 1/21).

5. AR ✓ 1,20 g; 20,4 mm; oxidată, an neprec (fig. 2/1).

6. AR ↓ 1,89 g; 20,3 mm; 1624 (fig. 2/2).

III. SUECIA

Gustav Adolph (1611-1632), taler, 1617

1. AR ↓ 18,95 g; 42,3 mm (fig. 2/3).

IV. DANEMARCA

Christianus IV (1588-1648)

1 Marca, 1617.

1. AR ← 8,25 g; 31 mm (fig. 2/4).

VIII Skilling, 1608

2. AR ✓ 2,66 g; 24,6 mm (fig. 2/5).

V. SPANIA

1 real

1. AR 3,41 g; 13,3×14,9 mm.

2 reali

Granada

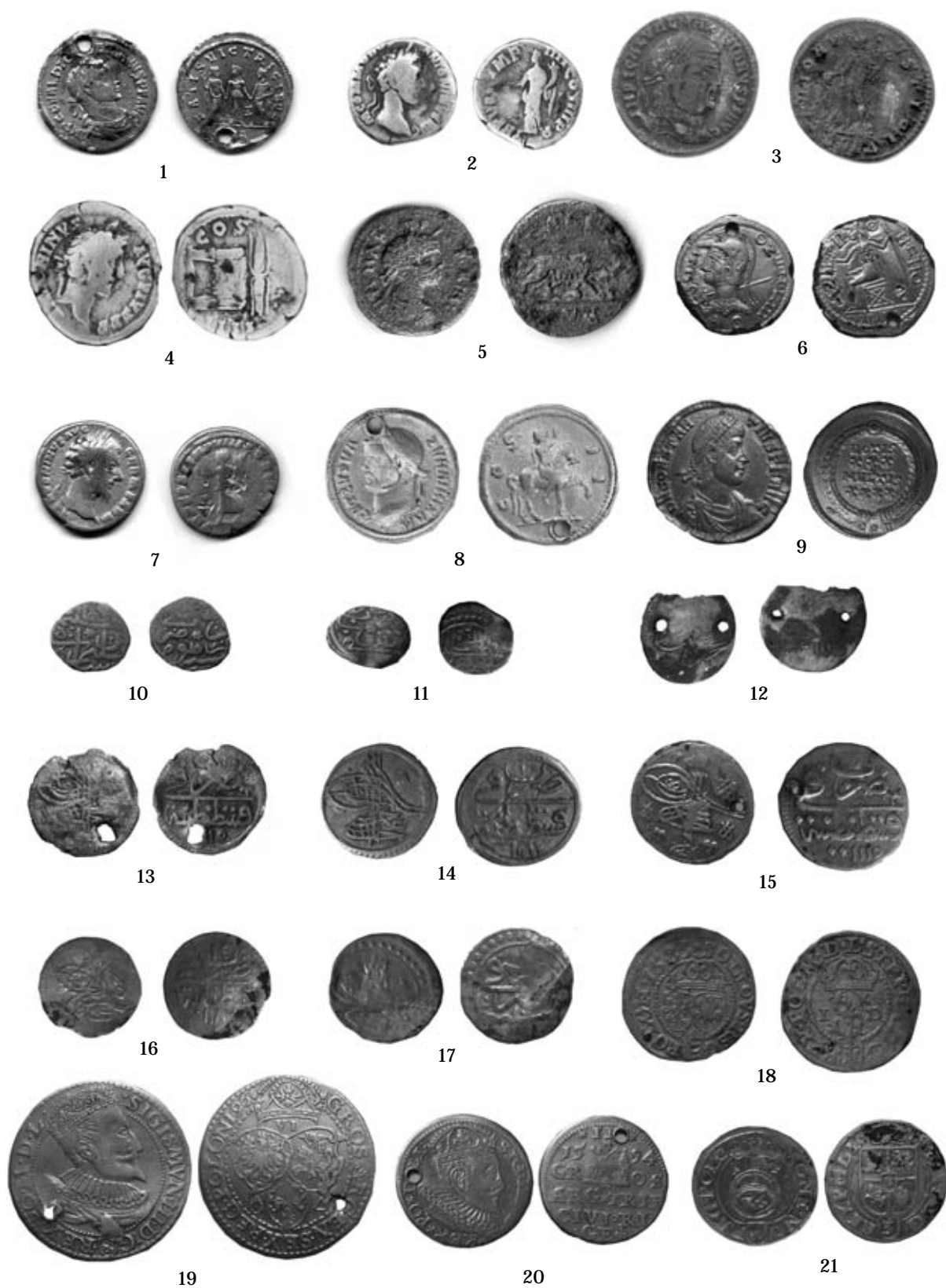

Fig. 1. Descoperiri monetare.

2. AR 6,85 g; 23,0×19,6 mm (fig. 2/6).

Informație: Ana Boldureanu.

5. *Cosăuți*, raionul Soroca. Jeloboc. Ne-a fost adusă la cunoștință informația că în anul 2008 sau 2009 în acest punct a fost descoperit un tezar alcătuit din șilingi suedezi, care s-a împrăștiat printre descoperitori.

Informație: Ana Boldureanu.

6. *Costești*, raionul Ialoveni. Pe parcursul anului 2009 au fost înregistrate mai multe descoperiri provenite din împrejurimile localității.

HOARDA DE AUR

I. (Tokta 690-713 AH /1289-1310), dirhem, 707 AH

1. AR ↓ 0,99 g; 17,3 mm (fig. 2/7).

Informație: A. Boldureanu, Iu. Caminschi.

II. Dirhemi de argint - 21 ex.

III. Monede de tip Costești-Gârla - 44 ex.

IV. Monede de cupru diferite - 220 ex.

Informație: Ana Boldureanu.

7. *Costești*, raionul Ialoveni. În vara anului 2009 un groș de Praga a fost aflat în apropierea localității.

AR↑ 3,59 g; 27 mm (fig. 2/8).

Informație: Ana Boldureanu.

8. *Costești*, raionul Ialoveni. Ca găsită pe teritoriul acestei localități, a ajuns într-o colecție particulară o monedă bulgărească.

BULGARIA

Ioan Șișman (1350/1351-1395)

1. AE 1,04 g; 17,2 mm (fig. 2/9).

Informație: Ana Boldureanu.

9. *Costești*, raionul Râșcani. Pe teritoriul localității, au fost descoperite în anul 2009 două monede moldovenești.

MOLDOVA

Ștefan cel Mare

1. Av. +MONETA MOL[DAVI]E; cap de bour cu stea între coarne, la dreapta semiluna, la stânga rozeta.

Rv. [+ STEF]ANVS VOIEVODA; scut despicat, primul cartier cruce de Malta deasupra unei rozete, al doilea cartier trei fascii.

Tip general MBR, p. 78, tip. I b.

2. Av. + MONETA MOLDAVIE; cap de bour cu stea între coarne, la dreapta semiluna, la stânga rozeta 2.

Rv. +ST[EFANV]S VOIEVODA; scut cu cruce dublă având capetele ancorate.

Tip general MBR, p. 78, tip. II b.

Informație: Ana Boldureanu, Iu. Caminschi.

10. *Greblești*, raionul Strășeni. Din această localitate au fost înregistrate trei monede moldovenești de la Alexandu cel Bun (1400-1432). Piese se păstrează într-o colecție privată din Chișinău.

Informație: Ana Boldureanu.

11. *Gura Bâcului*, raionul Anenii Noi. Un grup de elevi de la școala din sat au găsit întâmplător pe teritoriul localității o monedă tătarască de cupru și o aplică.

HOARDA DE AUR

Anonimă: Canibek (1341-1357); Saray al-cedid, an neprecizat.

Informație: Ana Boldureanu

12. *Mereni*, raionul Anenii Noi. Ca provenită din această localitate, ne-a fost adusă spre determinare de către Gh. Postică o monedă medievală indiană, păstrată în colecția muzeului din localitate.

Sultanatul de Delhi,

Sikandar Lodi, Tanka 80 rati.

AE ↖ 9,07 g; 17,5×17,9 mm; grosimea 4,9 mm (fig. 2/10).

Informație: A. Boldureanu.

13. *Movila Măgurii*, raionul Ungheni.

În anul 2009 în împrejurimile localității a fost descoperită o monedă de Sadagura, propusă Muzeului spre achiziție.

Rusia - Moldova - Țara Românească

Sadagura

Para - 3 denghi; 1772

AE ↓ 11,14 g; 28,8 mm; tocită (fig. 2/11).

Informație: A. Boldureanu.

14. *Parcani*, raionul Soroca. În vara anului 1989 locuitorii satului Parcani, raionul Soroca, Vera Moruz, a descoperit în timpul lucrărilor agricole un tezaur alcătuit din monede de argint. Au fost recuperate 116 exemplare aflate în prezent în colecția Muzeului de Istorie și Etnografie din Soroca. Piese reprezintă 99 de monede poloneze de 6 groși și de 3 groși, bătute de Ștefan Bathory și Sigismund al III-lea și 17 taleri și subdiviziuni ale acestora emiși de Imperiul Romano-German, Provinciile Unite și Spania. Cea mai veche emisiune este un taler bătut la 1580 de orașele imperiale Deventer, Campen și Zwolle, iar cele mai recente sunt două piese de 3 groși ai Coroanei, bătute în anul 1599.

Chiroșca, Boldureanu 2009, 37.

15. *Puhăceni (Delacău)*, raionul Anenii Noi. Pe data de 9 ianuarie 2009, în pădurea din localitate, la adâncimea de 10-15 cm, a fost găsită o monedă,

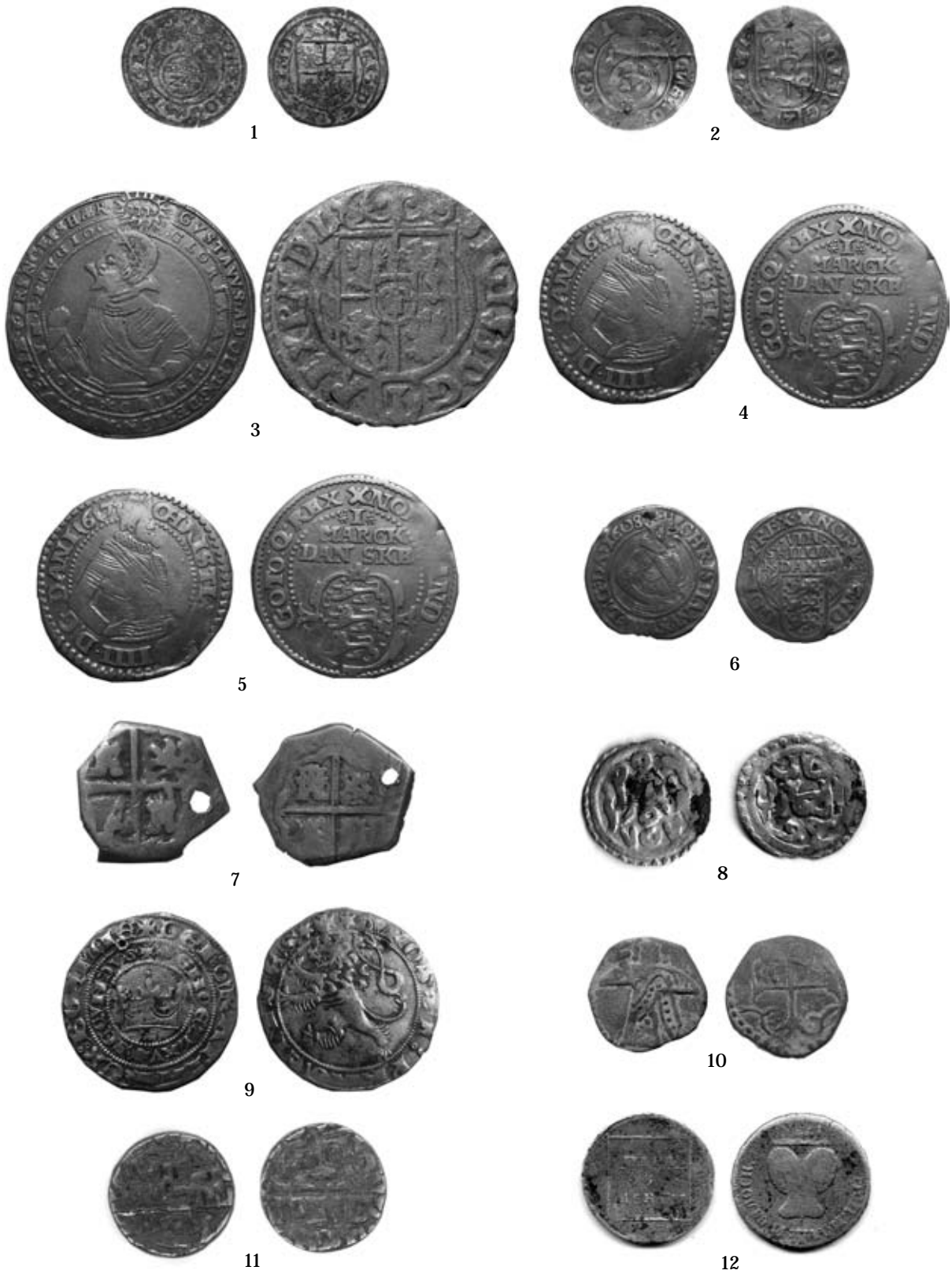

Fig. 2. Descoperiri monetare.

adusă la muzeu pentru a fi identificată de către Iurie Caminschi.

Piemont. Republica Subalpină, Torino, 5 franci, anul 9 (1800).

Av. Alegoria Franței și a Galiei Subalpine în picioare. Franța (figura din dreapta) ține în mână dreaptă o sulită, surmontată de un coif, iar în stânga un instrument *archipendolo* utilizat în artilerie pentru țintire. Circular: GAULE / SUBALPINE; în partea de jos – inițialele gravurii: Lavy (Amadeo Lavy)

Rv. LIBERTÉ EGALITÉ ERIDANIA divizate de două rozete cu câte șase petale. În camp 5 / FRANCS / L'AN 9. În partea de jos o inimă (sigla directorului monetăriei Modesto Paroletti) între două ramuri reliefate de laur și de palmier încrucișate și legate la bază.

SWC (1701-1800), ed. 4, 2007, 923.

AR ↓24,05 g; 37,8 mm.

Informație: Ana Boldureanu.

16. *Pruteni*, raionul Fălești. În anul 2008, pe teritoriul localității Pruteni au fost găsite izolat 60 de monede moldovenesti.

Moldova. Alexandru cel Bun (1400-1432) - 59 ex. Bogdan al III-lea (1504-1517) - 1 ex.

Dergaciova, Telnov 2009, 23-24.

17. *Sireț*, raionul Strășeni. În primăvara anului 2009, cu ocazia săpării unei gropi de mormânt în cimitirul din sat a fost găsită o monedă rusească.

Rusia, Nicolai I (1825-1855)

1 kopejkă, 1852.

Informație: Ana Boldureanu

18. *Tarasova*, raionul Rezina. A fost publicat un lot de 136 de monede provenite din așezarea medievală situată în apropiere de localitatea Tarasova.

HOARDA DE AUR

Uzbek, Kırım, 725 AH - 1 ex.; Kutlubuga, Şehr al-cedid, 767-768 AH - 1 ex.

UNGARIA

Denari, Mathias (1458-1490), Kremnica, 1489-1490 - 2 ex.; atelier neprec. - 1 ex.

Wladislav II (1490-1516), Kremnica, 1500 - 3 ex.; Imitație după Wladislav II - 1 ex.

IMPERIUL ROMANO-GERMAN, Ungaria

Imitație după Ferdinand I (1526-1564), 1 ex.

Rudolf (1576-1608), Kremnica, 1584 (1 ex.); Mathias II (1608-1619), Kremnica, 1614 (1 ex.).

Imitație, prototip necunoscut - 1 ex.

MOLDOVA

Alexandru cel Bun (1400-1432) - 13 ex.; Ștefan cel Mare (1457-1504) - 3 ex.; Ștefan IV (1517-1527) - 1 ex.

RUSIA

Ivan IV (1534-1547) - 1 ex.

HANATUL CRIMEII

Haci Girey (1436-1466), Caffa (8 ex.); Qırq Ier (3 ex.); Kırım (2 ex.).

Nur Devlet Girey (1466-1467), Kırım (1 ex.); at neprec. (1 ex.). Mengli Girey (1467-1515), Qırq Ier (2 ex.). Contramarcă de tip Cetatea Albă (2 ex.).

POLONIA

Lituania, Alexandru I (1501-1506) - 2 ex.; Sigismund I (1506-1548) - 2 ex.; Sigismund II (1547-1572) - 6 ex.; Sigismund III (1587-1632) - 5 ex.; Ioan Cazimir (1649-1668) - 2 ex.

Coroana. Cazimir Jagello (1447-1492) - 1 ex.; Ioan Albert (1452-1501) - 2 ex.; Ștefan Bathory (1576-1586) - 1 ex.; Sigismund III (1587-1632) - 7 ex.; Ioan Cazimir (1649-1668) - 3 ex.; Emitent neprec. - 2 ex; Imitație după Sigismund III - 1 ex.

Riga. Sigismund III (1587-1632) - 11 ex. Prusia. Georg Wilhelm (1619-1640) - 2 ex.

SUEDIA

Gustav II Adolph (1611-1632) - 4 ex.; Christina (1632-1654) - 23 ex., Carol X Gustav (1654-1660) - 2 ex.

SPANIA

Philip III (1598-1621), Toledo, 2 *reali*, 1612 (1 ex.).

PROVINCIIILE UNITE

Leeuwendaalderi, Friesland, f.a. (1 ex.); Campen, 1664 (1 ex.).

IMPERIUL OTOMAN

Aspri, Süleyman I (1520-1566) - 3 ex.; *Para*, sec. XVII - 1 ex.

Чоканы 2009, 351-369.

19. *Tighina*, oraș. Autorul prezintă 80 de emisiuni ale Imperiului Otoman și Hanatului Crimeii, descoperite în împrejurimile cetății Bender. Monedele au fost găsite pe parcursul anilor 2008-2009, pe un perimetru cu lățimea de 350-400 m și lungimea de 1500 m, situat între râul Nistru și cetatea Bender. Cea mai timpurie monedă este un *aspru* otoman de la Mehmed al II-lea (domnia a

II-a), 865 AH, Novar, iar cea mai recentă este o *para* de la Selim al III-lea, 1203 AH, Istanbul. Crivenco 2009, 23-24.

20. *Turunciuc*, insula, raionul Slobozia. În toamna anului 2002 niște pescari amatori au descoperit în arătură pe un teren dintre localitățile Corotnoie și Nezavertailovca, raionul Slobozia, un tezaur alcătuit din 227 de monede de formă concavă, neregulată (schifate). Au fost recuperate nouă piese, aflate în Muzeul de Arheologie al Universității din orașul Tiraspol.

IMPERIUL LATIN și REGATUL BULGAR
(al II-lea)

Imitații de tip A, Constantinopol, 1208-1241 (5 ex.)

Imitații de tip B (2 ex.)

Thesalonic, 1208-1224 (1 ex.)

Niceea, Theodor Lascaris (1208-1222) (1 ex.)

Русев, Муссуров 2009, 380-387.

21. *Țipordei*, comuna Cuhureștii de Jos, raionul Florești. În primăvara anului 2006, în timpul

lucrărilor agricole în grădina lui Ion Țipordei pe locul vechii case-conac demolate, a fost găsită o monedă poloneză de argint. Piesa a fost adusă la Muzeu spre identificare de către Silviu Tabac la 25 mai 2009.

POLONIA, Coroana, Sigismund III (1587-1632), *6 groși*, 1626.

AR \sphericalangle 3,19 g; 25,5 mm.

Gumowski 1960, 130, nr. 1167.

Informație A. Boldureanu.

22. *Țutora*, raionul Ungheni. În cursul cercetărilor arheologice întreprinse în anul 2009, s-au descoperit, printre altele, și două monede.

Imitație după un *denar* unguresc de la sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVII-lea.

Bilon o,30 g; 16,0×14,7 mm.

RUSIA, *kopeika*, până la 1696, Petru cel Mare (1686-1725).

AR \sphericalangle 0,27 g; 11,7×8,0 mm.

Tentiuc, Levinschi 2009, 25-26.

Bibliografie

Boldureanu 2009: A. Boldureanu, Un tezaur din secolele XV-XVI descoperit recent în raionul Călărași. In: Al X-lea Simpozion de Numismatică. Programul și rezumatele comunicărilor, Chișinău, 12-13 noiembrie 2009 (Chișinău 2009), 22-23.

Chiroșca, Boldureanu 2009: A. Chiroșca, A. Boldureanu, Tezaurul monetar din secolul al XVI-lea de la Parcani, raionul Soroca. In: Sesiunea Științifică a Muzeului Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, 15-16 octombrie 2009. Program. Rezumatele comunicărilor (Chișinău 2009), 37.

Crivenco 2009: A. Crivenco, Monede otomane și girayde descoperite la Tighina. In: Al X-lea Simpozion de Numismatică. Programul și rezumatele comunicărilor, Chișinău, 12-13 noiembrie 2009 (Chișinău 2009), 23-24.

Dergaciova, Telnov 2009: L. Dergaciova, N. Telnov, Monede medievale moldovenești din sec. XV-XVI găsite izolat în satul Pruteni, raionul Fălești. In: Al X-lea Simpozion de Numismatică. Programul și rezumatele comunicărilor, Chișinău, 12-13 noiembrie 2009 (Chișinău 2009), 24.

Gumowski 1960: M. Gumowski, Handbuch der polnischen Numismatik (Graz 1960).

RIC: The Roman Imperial Coinage, I-X (London 1923-1994).

Srečković 2003: S. Srečković, Akches (Volume three) Süleyman I Kanunî 926-974 AH (Belgrad 2003).

SWC (1701-1800): Standard Catalog of Word Coins (1701-1800), ed. 4, 2007.

Tentiuc, Levinschi 2009: I. Tentiuc, A. Levinschi, Descoperiri monetare în situl medieval Țutora din stânga Prutului. In: Al X-lea Simpozion de Numismatică. Programul și rezumatele comunicărilor, Chișinău, 12-13 noiembrie 2009 (Chișinău 2009), 25-26.

Русев, Муссуров 2009: Н. Русев, А. Муссуров, Клад монет XIII в. с Днестровского острова Турунчук. Stratum plus 6, [2005-2009], 2009, 380-387.

Чокану 2009: М. Чокану, Коллекция монет со средневекового поселения у с. Тарасова. Stratum plus 6, [2005-2009], 2009.

Chronicle of monetary discoveries (IV)

Abstract

Monetary discoveries found on Republic of Moldova's territory, recorded during year 2009 are presented. The file of roman monetary discoveries is supplemented by eight issues. Two golden coins are recorded among these: one issued by emperor Diocletianus at Antiochia in AD 286 and another of Maximian Hercule (286-305) issued at Cizic, dated AD 288.

Two treasures were found among the Medieval discoveries. The first was found near the localities Novaci and Nișcani, Călărași district, in autumn 2009. It is composed of Ottoman issues from Bayezid the 2nd (58 ex.), a Hungarian denar from Mathias Corvinus (1458-1490) and two Moldavian *gros* issued by Ștefan cel Mare (Stephen the Great). The treasure from Parcani, Soroca district, although found in 1989, is still original and is stored in the collections of the Museum of History and Ethnography at Soroca. The deposit is composed of 16th century to 1599 European coins. A new lot of coins originating from Costești, Ialoveni district, was again discovered, including 22 dirhems issued by the Golden Horde, 264 Tatar issues of copper, from which 44 of Costești-Gârla type, a *gros* of Prague and a Bulgarian issue from Ioan Șişman.

The discoveries from the surroundings of Cosăuți village, Soroca district, enrich the numismatic repertoire of the Republic of Moldova with new issues, some of which are attested for the first time.

Хроника монетных находок (IV)

Резюме

Публикуемая сводка содержит информацию о кладах и единичных находках монет на территории Республики Молдова, зарегистрированных на протяжении 2009 года.

Публикуются 8 античных находок, среди которых отмечены и две золотые монеты. Первая из них была чеканена императором Диоклетианом в Антиохии в 286 году, а вторая – это ауреус Максимиана Геркула, датированный 288 г.

Средневековые находки представлены двумя кладами. Первый из них был найден осенью 2009 года вблизи сел Новачь и Нишкань, района Кэлэрашь и состоит из 58 османских аспров Баязида II-го, из двух молдавских грошей Стефана Великого и одного венгерского денария Матвея Корвина. Второй клад был обнаружен у села Паркань, района Сорока в 1989 году, до сих пор не изданный. Он хранится в коллекции Музея Истории и Этнографии города Сорока и датируется концом XVI века. Представлены также ряд монет, найденные вблизи села Костешть, района Яловень, вошедшие в коллекцию Национального Музея Археологии и Истории Молдовы. Они представлены 22 татарскими серебряными дирхемами, 264 медными татарскими эмиссиями, в том числе 44 типа Костешть-Гырла, одним Пражским грошем и болгарской монетой Иоанна Шишмана.

Находки обнаруженные в окрестностях села Косэуць, Сорокского района обогащают нумизматическую сводку Республики Молдова новыми эмиссиями, некоторые из которых отмечены впервые.

15.03.2010

Dr. Ana Boldureanu, Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, str. 31 August, 121-A, MD-2012 Chișinău, Republica Moldova, e-mail: anaboldureanu@yahoo.com

